

Motie 'Een lokaal referendum verbindt 2.0'

De gemeenteraad van Oss, in vergadering bijeen op 3 juli 2025,

Constaterende dat:

- In de Kadernota 2026–2029 (pagina 73) participatie wordt benoemd als een speerpunt, met daarbij de ontwikkeling van een participatieverordening en handelingskader om inwoners meer invloed te geven op lokaal beleid;
- De **Wet versterking participatie op decentraal niveau** gemeenten verplicht om uiterlijk 1 januari 2027 een participatieverordening vast te stellen;
- Veel inwoners behoefte hebben aan directe zeggenschap over ingrijpende besluiten, zoals over windturbines, bomenkap, aardgasvrije wijken, parkeerbeleid, opvanglocaties voor vluchtelingen, belastingverhogingen en biometrische dataverzameling;
- Deze behoefte eerder is uitgesproken in de motie van 23 januari 2025;
- Een **lokaal raadgevend referendum** een krachtig instrument is om inwoners directe invloed te geven en daarmee het vertrouwen in de lokale democratie te versterken;
- Een **burgerberaad**, zoals voorgesteld door Sociaal Sterk Oss, een nuttige aanvulling kan zijn, maar minder democratische legitimiteit heeft doordat het slechts een beperkte groep inwoners betreft;
- De Tweede Kamer in januari 2025 heeft ingestemd met een grondwetswijziging die een bindend correctief referendum mogelijk maakt, waarmee een landelijke beweging richting meer directe democratie zichtbaar is;

Overwegende dat:

- Een lokaal raadgevend referendum een waardevolle aanvulling is op de representatieve democratie;
- Het inwoners in staat stelt om zich uit te spreken over besluiten met grote impact, en daarmee het draagvlak voor beleid vergroot;
- Een referendumverordening een logische en noodzakelijke stap zou zijn, van de participatie-infrastructuur die de gemeente nu ontwikkelt;

Verzoekt het college:

- Om uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 een voorstel voor een **lokale referendumverordening** aan de raad voor te leggen, waarin de mogelijkheid voor **raadgevende referenda** wordt geregeld;
- Deze verordening te ontwikkelen in samenhang met de participatieverordening en het handelingskader, zodat referenda als volwaardig participatie-instrument worden verankerd;

- Daarbij aandacht te besteden aan:
 - heldere spelregels en criteria voor het uitschrijven van referenda;
 - een toegankelijke en realistische drempel voor initiatiefnemers;
 - onderwerpen waarop referenda mogelijk zijn, mede gebaseerd op de eerder benoemde thema's uit de motie van 23 januari 2025;

En gaat over tot de orde van de dag.

Marjolein van Hattem
Forum Voor Democratie Oss